

P7_TA(2011)0094

Medielagen i Ungern

Europaparlamentets resolution av den 10 mars 2011 om den ungerska medielagen

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artiklarna 2, 3, 6 och 7 i fördraget om Europeiska unionen, artiklarna 49, 56, 114, 167 och 258 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, artikel 11 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och artikel 10 i Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna, som rör respekten för och främjande och skydd av de grundläggande rättigheterna, särskilt yttrande- och informationsfriheterna och rätten till mediemångfald,
- med beaktande av direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktivet om audiovisuella medietjänster),
- med beaktande av Europeiska stadgan om pressfrihet av den 25 maj 2009, kommissionens arbetsdokument om mediemångfald i EU:s medlemsstater (SEK(2007)0032), ”trestegsstrategin för mediemångfald”, som fastställts av kommissionen, och den oberoende studie som genomförts på kommissionens uppdrag och som slutfördes 2009,
- med beaktande av sina resolutioner av den 22 april 2004 om risken för kränkning av yttrande- och informationsfriheterna i EU och särskilt i Italien¹, av den 25 september 2008 om mediernas koncentration och mångfald i Europeiska unionen², och av den 7 september 2010 om journalism och nya medier – att skapa en offentlig sfär i Europa³,
- med beaktande av kommissionens uttalanden och de parlamentsfrågor som ingivits och de debatter som hölls i Europaparlamentet den 8 oktober 2009, om informationsfriheten i Italien, och den 8 september 2010, och de diskussioner som fördes den 17 januari 2011 vid ett gemensamt möte med utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor och utskottet för kultur och utbildning om den ungerska medielagen,
- med beaktande av utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor beslut att begära att byrån för grundläggande rättigheter ska ta fram en årlig jämförande rapport om situationen för mediefrihet, mångfald och oberoende styrelseformer i EU:s medlemsstater, inklusive indikatorer,
- med beaktande av Unescos konvention om främjande av och skydd för mångfalden av kulturella uttryck, särskilt artiklarna 5.2, 7 och 11,
- med beaktande av artikel 110.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:

¹ EUT C 104 E, 30.4.2004, s. 1026.

² EUT C 8 E, 14.1.2010, s. 85.

³ Antagna texter, P7_TA(2010)0307.

- A. Europeiska unionen är grundad på värderingarna om demokrati och rättssäkerhet, vilka fastställs i artikel 2 i EU-fördraget, och garanterar och främjar följaktligen yttrande- och informationsfriheterna, i enlighet med artikel 11 i stadgan om de grundläggande rättigheterna och artikel 10 i Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna. Unionen erkänner det rättsliga värdet av de rättigheter, friheter och principer som fastställs i stadgan om de grundläggande rättigheterna, och genom anslutning till Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna, för vilka mediefrihet och mediemångfald är en grundläggande förutsättning. Dessa rättigheter omfattar friheten att uttrycka åsikter och friheten att ta emot och lämna information utan kontroll, ingripanden eller påtryckningar från offentliga myndigheter.
- B. Det råder en stor oro kring mediemångfalden och mediefriheten i EU och dess medlemsstater, särskilt Italien, Bulgarien, Rumänien, Tjeckien och Estland, vilket framgår av kritiken nyligen mot den medielag och de ändringar av konstitutionen som Ungern införde mellan juni och december 2010. Denna kritik framfördes av internationella organisationer som OSSE och Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter, flera internationella och nationella branschorganisationer för journalister, utgivare och förläggare, frivilligorganisationer som arbetar med mänskliga rättigheter och medborgerliga fri- och rättigheter samt av medlemsstater och kommissionen.
- C. Kommissionen uttryckte tvivel och begärde information av den ungerska regeringen om den ungerska medielagens överensstämmelse med direktivet om audiovisuella medietjänster och med EU:s regelverk i allmänhet, särskilt när det gäller skyldigheten att tillhandahålla en balanserad täckning, som ska tillämpas på samtliga leverantörer av audiovisuella tjänster. Kommissionen ifrågasatte också medielagens överensstämmelse med proportionalitetsprincipen, de grundläggande yttrande- och informationsfriheter som fastställs i artikel 11 i stadgan om de grundläggande rättigheterna, ursprungslandsprincipen och registreringskraven. Den ungerska regeringen svarade genom att lämna ytterligare information och genom att inleda förfarandet med att ändra lagen och behandla de anmärkningar som framförts av kommissionen.
- D. OSSE uttryckte allvarliga tvivel när det gäller den ungerska lagens tillämpningsområde (materiellt och territoriellt tillämpningsområde), yttrandefriheten och regleringen av innehåll, utnämningen av en person som ska agera nationell medie- och telekommunikationsmediemyndighet samt överensstämmelsen med de principer som styr public service-verksamheten¹, och menade att den nya lagstiftningen undergrävde mediemångfalden, upphävde public service-mediernas politiska och ekonomiska oberoende och befäste de negativa särdragen för fria medier på lång sikt samt att mediemyndigheten och medierådet var politiskt homogena² och utövade en genomgripande centraliserad och politisk myndighetskontroll över samtliga medier. Ytterligare skäl till oro var bland annat de oproportionerliga och extrema sanktioner som utdöms av diskutabla och icke definierade skäl, det faktum att mediemyndighetens sanktioner inte automatiskt avbryts om de överklagas till domstol, åsidosättandet av principen om journalisters rätt att skydda sina källor samt skyddet av familjevärderingar.
- E. Europaparlamentet delar OSSE:s allvarliga reservationer mot den politiskt homogena

¹ Analys och bedömning av det ungerska lagstiftningspaketet och förslaget till lagstiftning om medier och telekommunikation, av fil. dr Karol Jakubowicz för OSSE.

² Skrivelse av den 14 januari 2010 från OSSE:s representant för mediefrihet till ordföranden för utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor.

sammansättningen av mediemyndigheten och medierådet, tidsplanen, utövandet av en genomgripande och centraliserad, rättslig och politisk myndighetskontroll över samtliga medier, mot det faktum att de mest problematiska särdragen i lagstiftningen, såsom upphävandet av public service-mediernas politiska och ekonomiska oberoende, står i strid med OSSE:s och internationella standarder om yttrandefrihet, mot lagens tillämpningsområde (materiellt och territoriellt tillämpningsområde) samt mot beslutet att inte definiera nyckelbegrepp, vilket gör det omöjligt för journalister att veta när de eventuellt bryter mot lagen.

- F. Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter uppmanade de ungerska myndigheterna att vid översynen av landets medielag beakta Europarådets standarder för yttrandefrihet och mediemångfald, tillämpliga rekommendationer från Europarådets ministerkommitté och parlamentariska församling och, särskilt, de bindande standarderna i Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna samt rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Han nämnde även användningen av otydliga definitioner som kan leda till missuppfattningar, inrättandet av ett politiskt obalanserat regleringsmaskineri med oproportionerliga befogenheter som inte omfattas av heltäckande rättslig övervakning, hot mot public service-mediernas oberoende samt undergrävande av journalisters rätt att skydda sina källor. Kommissarien betonade vidare att alla berörda parter, inklusive oppositionspartierna och det civila samhället, måste ha möjlighet att på ett meningsfullt sätt delta i översynen av denna lagstiftning, som avser en sådan grundläggande aspekt av ett demokratiskt samhälle¹.
- G. I ett andra yttrande av den 25 februari 2011 rekommenderar kommissarien för mänskliga rättigheter att det görs en fullständig översyn av det ungerska medielagstiftningspaketet, bland annat med målen att återinföra en tydlig lagstiftning för främjande av pluralistiska och oberoende medier och att stärka garantierna för att medieregleringsmekanismerna förblir immuna mot politiskt inflytande². Vidare menar han att medierna i Ungern måste kunna utföra sin roll som vakthund i ett pluralistiskt demokratiskt samhälle och, för att detta ska kunna uppnås, måste Ungern stå fast vid sina åtaganden såsom medlemsstat av Europarådet och på bästa sätt utnyttja denna organisations expertis på området yttrandefrihet och mediers oberoende och mångfald.
- H. Den ungerska medielagen bör därför snarast upphävas och ses över utifrån kommissionens, OSSE:s och Europarådets anmärkningar och förslag, för att till fullo överensstämmer med EU:s lagstiftning och europeiska värderingar och standarder för mediefrihet, mediemångfald och oberoende mediestyruing.
- I. Trots upprepade uppmaningar från parlamentet sida om ett direktiv om mediefrihet, mediemångfald och oberoende styrelseformer har kommissionen fram till nu skjutit upp detta förslag, som har blivit alltmer nödvändigt och akut.
- J. De delar av Köpenhamnskriterierna för EU-medlemskap som rör press- och yttrandefrihet, och som fastställdes i juni 1993 vid Europeiska rådets möte i Köpenhamn, ska uppfyllas av samtliga medlemsstater i EU och tillämpas genom tillbörlig EU-lagstiftning.
- K. EU-domstolen har i domarna i de förenade målen C-39/05 P och C-52/05 P, punkterna 45

¹ http://www.coe.int/t/commissioner/News/2011/110201Hungary_en.asp

² <https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?id=1751289>

och 46, fastställt att tillgång till information gör det möjligt för medborgarna att delta närmare i beslutsprocessen och garanterar att förvaltningen åtnjuter större legitimitet och är effektivare och mer ansvarstagande inför medborgarna i ett demokratiskt system och att detta ”utgör ett villkor för att dessa konkret ska kunna utöva sina demokratiska rättigheter”.

1. Europaparlamentet uppmanar de ungerska myndigheterna att återställa mediestyrelsens oberoende och stoppa statens inskränkningar av yttrandefriheten och den ”balanserade täckningen”, och anser att överreglering av medierna är kontraproduktivt och äventyrar faktisk mångfald i det offentliga livet.
2. Europaparlamentet välkomnar kommissionens samarbete med de ungerska myndigheterna för att göra den ungerska medielagen förenlig med EU-fördragen och EU-lagstiftningen, samt inledningen på ändringsförfarandet på nationell nivå.
3. Europaparlamentet beklagar kommissionens beslut att begränsa sin fokusering till endast tre punkter när det gäller Ungerns genomförande av EU:s regelverk och frånvaron av en hänvisning till artikel 30 i direktivet om audiovisuella medier, vilket innebär att kommissionen begränsat sin egen behörighet att granska om Ungerns följer EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna vid genomförandet av EU:s lagstiftning. Parlamentet uppmanar kommissionen att undersöka Ungerns efterlevnad av ansvarsskyldigheten i direktiv 2000/31/EG om elektronisk handel och Ungerns införlivande av EU:s rambeslut om bekämpande av vissa former av och uttryck för rasism och främlingsfientlighet enligt strafflagstiftningen (2008/913/RIF) och om bekämpande av terrorism (2008/919/RIF), som innehåller hänvisningar till yttrandefrihet och kringgående av bestämmelserna om mediefrihet.
4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta sin noggranna övervakning och bedömning av hur den ungerska medielagens nya lydelse överensstämmer med EU:s lagstiftning, särskilt med stadgan om de grundläggande rättigheterna.
5. Europaparlamentet uppmanar de ungerska myndigheterna att involvera samtliga berörda parter i samband med översynen av konstitutionen, som utgör grunden för ett demokratiskt rättssamhälle, med tillbörliga kontrollsystem för att säkerställa minoritetens grundläggande rätt till skydd mot förtryck från majoriteten.
6. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att agera på grundval av artikel 265 i EUF-fördraget genom att, i enlighet med artikel 225 i EUF-fördraget, lägga fram ett lagstiftningsinitiativ om mediefrihet, mediemångfald och oberoende mediestyrelse före utgången av året, och på så sätt åtgärda bristerna i EU:s medielagstiftning genom att utnyttja sina befogenheter beträffande den inre marknaden, audiovisuell politik, konkurrens, telekommunikation, statligt stöd, public service-skyldigheter och alla människors grundläggande rättigheter på EU:s territorium, i syfte att fastställa åtminstone de viktigaste minimistandarder som samtliga medlemsstater måste uppfylla och respektera i sin nationella lagstiftning för att säkra, garantera och främja informationsfrihet och en lämplig grad av mediemångfald och oberoende mediestyrelse.
7. Europaparlamentet uppmanar de ungerska myndigheterna att granska medielagen ytterligare utifrån de anmärkningar och förslag som lagts fram av Europaparlamentet, kommissionen, OSSE och Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter, i rekommendationerna från Europarådets ministerkommitté och parlamentariska

församling och i rättspraxis fastställd av EU-domstolen och Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna, och, om det skulle visa sig att lagen ordagrant eller till sin innebörd är oförenliga med fördragen eller EU:s lagstiftning, särskilt stadgan om de grundläggande rättigheterna eller den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, upphäva och avstå från att tillämpa lagen eller de avsnitt i den som visat sig vara oförenliga.

8. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, Europarådet, medlemsstaternas regeringar och parlament, byrån för grundläggande rättigheter, OSSE och Europarådet.